

ПРО КОНСУЛЬТАЦІЮ ЯК ВИД НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

ВОІНОВ О.П., ЕЛЬКІН Ю. Г.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Пізнання - це процес набуття знань, розгляд питань та відповідей на них. Тобто вивчення чогось – це сприйняття та запам'ятовування логічного комплексу питань та відповідей.

При вивченні здобувачем вищої освіти матеріалу тієї чи іншої дисципліни він накопичує суму відповідей на розглянуті питання. Деякі питання та відповіді на них здобувач вищої освіти засвоює не повністю.

Крім того, під час читання лекції викладач викладає матеріал дисципліни, акцентуючи увагу слухачів на окремих, найважливіших його елементах.

Активним та високопродуктивним прийомом поповнення знань здобувачем вищої освіти є консультація. Консультація (від лат. консул'татіо – «нарада») – це вид навчальних занять, у ході яких здійснюється додаткова допомога викладача суб'єкту навчання у засвоєнні матеріалу. Консультації бувають різні, залежно від часу проведення, характеру, призначення.

Поточна консультація. На лекції, під час викладу матеріалу в деяких слухачів можуть з'являтися елементи непорозуміння окремих моментів. Найчастіше слухач намагатиметься уточнити цей момент у ході лекції. Зазвичай після закінчення розгляду кожного окремого елемента матеріалу, що вивчається, викладач запитує у слухачів, чи є у них питання і дає на них відповіді.

П'ятихвилинка. Наприкінці лекції приблизно за п'ять хвилин до її закінчення викладач робить паузу, називає основний момент початку лекції, дає по ньому пояснення, запитує, чи все зрозуміло. Якщо не все, пояснює незрозуміле. Називає другий суттєвий момент і, якщо у ньому є неясність, дає роз'яснення. Далі проходить через інші істотні моменти, дає щодо них пояснення. Так, протягом останніх хвилин лекції він торкається важливих її моментів, дає по них роз'яснення. Така п'ятихвилинка дозволяє виявити та усунути недозрозумілі раніше слухачами деталі матеріалу, що вивчається.

Виклична консультація. Як показує досвід, у здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни з'являються і накопичуються нові питання, які їм необхідно уточнити, з'ясувати. Доцільно один-два рази на семестр проводити додаткову консультацію та запрошувати, викликати на неї здобувачів вищої освіти. На такій викличній консультації розглядатиметься кілька великих питань, підібраних викладачем, а також питань, заданих тут же здобувачами вищої освіти. Виклична консультація, що стосується кількох пройдених

розділів курсу, є доцільною та корисною. Облік учасників виключної консультації не проводять.

Планова консультація. Планова консультація є важливою частиною навчально-методичного комплексу дисципліни, важливим плановим елементом навчального процесу. Її роль у процесі вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти та у формуванні у них комплексу знань є великою. Планову консультацію проводять напередодні проведення екзамену з дисципліни. Розглядають найважливіші питання винесеної на іспит частини дисципліни. Здобувач вищої освіти користується правом пропонувати питання, не повною мірою засвоєні ним. Участь у консультації дозволяє йому активно вдосконалювати свої знання у галузі досліджуваного матеріалу дисципліни. Викладачеві необхідно стежити за змістом та формою питання, що пропонується здобувачем вищої освіти, і за необхідності їх коригувати, уточнювати. Тривалість проведення консультації визначається вичерпанням питань, які виникли у здобувачів вищої освіти.

Проведення консультацій у дистанційному режимі – онлайн-консультацій суттєво розширює їх потенційні можливості та характер проведення.

Онлайн-формат забезпечує можливість вибору зручного часу для консультацій, підвищує залучення здобувачів вищої освіти та створює для всіх рівні умови. Особливо це важливо для маломобільних або працюючих здобувачів вищої освіти і для тих, хто відвідує лише факультативи або з якихось причин не має можливості приходити на очні зустрічі. У період пандемії, війни онлайн-консультації стали просто незамінними.

Природним у цих умовах є збільшення кількості питань, запропонованих здобувачами вищої освіти. При цьому позитивні характеристики консультації зберігаються, а її роль і корисність зростають.

Викладачеві слід прагнути до того, щоб участь у консультації залишала у здобувача вищої освіти відчуття корисності та задоволення, тобто тішило його.

Недостатня реалізація викладачем потенційних корисних властивостей консультації фактично позбавляє здобувачів вищої освіти можливості використовувати їх повною мірою.

Зазначимо також, що консультація дозволяє здобувачеві вищої освіти раніше отримане формальне знання, формальний факт перетворити на реально відчутне рішення, розкритий зрозумілий факт.

Консультації бажано робити так, щоб стимулювати здобувачів вищої освіти до самоаналізу, рефлексії та власних висновків, а не нести їм готові висновки та рішення. Консультація має сприяти розвитку критичного мислення, навичок прийняття рішень, пробуджувати дослідницький дух та свідоме ставлення до навчання.